

శ్రీః
శ్రీమతే రామానుజాయ నమః
శ్రీమతే నిగమాంతమహాదేశికాయ నమః
శ్రీసీతాలక్ష్మణభరతశత్రుఘ్నహనుమత్సమేత శ్రీరామచంద్ర పరబ్రహ్మణే నమః

శ్రీమద్రామాయణే వాల్మీకీయే ఆదికావ్యే ఉత్తరకాండే

॥ పంచదశః సర్గః ॥

This document has been prepared by

Sunder Kidāmbi

with the blessings of

శ్రీ రంగరామానుజ మహాదేశికన్

His Holiness śrīmad āṇḍavan śrīraṅgam

శ్రీః
శ్రీమతే రామానుజాయ నమః
శ్రీమతే నిగమాంతమహాదేశికాయ నమః
శ్రీసీతాలక్ష్మణభరతశత్రుఘ్నహనుమత్సమేత శ్రీరామచంద్ర పరబ్రహ్మణే నమః

॥ పంచదశః సర్గః ॥

మాణిభద్రకుబేరయోః పరాజయో రావణేన పుష్పకస్యాపహరణం చ

తతస్తాన్ లక్ష్మ విత్రస్తాన్ యక్షేంద్రాంశ్చ సహస్రశః |
ధనాధ్యక్షో మహాయక్షం మాణిభద్రమథాబ్రవీత్ || 7.15.1 ||

రావణం జహి యక్షేంద్ర దుర్వృత్తం పాపచేతసం |
శరణం భవ వీరాణాం యక్షాణాం యుద్ధశాలినాం || 7.15.2 ||

ఏవముక్తో మహాబాహుర్మాణిభద్రః సుదుర్జయః |
వృతో యక్షసహస్రైస్తే చతుర్భిః సమయోధయత్ || 7.15.3 ||

తే గదాముసలప్రాసైః శక్తితోమరముద్గరైః |
అభిఘ్నంతస్తదా యక్షా రాక్షసాన్ సముపాద్రవన్ || 7.15.4 ||

కుర్వంతస్తుములం యుద్ధం చరంతః శ్యేనవల్లఘు |
బాఢం ప్రయచ్ఛ నేచ్ఛామి దీయతామితి భాషిణః || 7.15.5 ||

తతో దేవాః సగంధర్వా ఋషయో బ్రహ్మవాదినః |
దృష్ట్వా తత్ తుములం యుద్ధం పరం విస్మయమాగమన్ || 7.15.6 ||

యక్షాణాం తు ప్రహస్తేన సహస్రం నిహతం రణే |
మహోదరేణ చానింద్యం సహస్రమపరం హతం || 7.15.7 ||

కుద్ధేన చ తదా రాజన్ మారీచేన యుయుత్సునా |
నిమేషాంతరమాత్రేణ ద్వే సహస్రే నిపాతితే || 7.15.8 ||

క్వ చ యక్షార్జవం యుద్ధం క్వ చ మాయాబలాశ్రయం |
రక్షసాం పురుషవ్యాఘ్ర తేన తేభ్యధికా యుధి || 7.15.9 ||

ధూమ్రాక్షేణ సమాగమ్య మాణిభద్రో మహారణే |
ముసలేనోరసి క్రోధాత్ తాడితో న చ కంపితః || 7.15.10 ||

తతో గదాం సమావిధ్య మాణిభద్రేణ రాక్షసః |
ధూమ్రాక్షస్తాడితో మూర్ధ్ని విహ్వలః స పపాత హ || 7.15.11 ||

ధూమ్రాక్షం తాడితం దృష్ట్వా పతితం శోణితోక్షితం |
అభ్యధావత సంగ్రామే మాణిభద్రం దశాననః || 7.15.12 ||

సంక్రుద్ధమభిధావంతం మాణిభద్రో దశాననం |
శక్తిభిస్తాడయామాస తిస్సభిర్యక్షపుంగవః || 7.15.13 ||

తాడితో మాణిభద్రస్య ముకుటే ప్రాహరద్ రణే |
తస్య తేన ప్రహరేణ ముకుటం పార్శ్వమాగతం || 7.15.14 ||

తతఃప్రభృతి యక్షోఽసౌ పార్శ్వమౌలిరభూత్ కిల |
తస్మింస్తు విముఖీభూతే మాణిభద్రే మహాత్మని |
సన్నాదః సుమహాన్ రాజంస్తస్మిన్ శైలే వ్యవర్ధత || 7.15.15 ||

తతో దూరాత్ ప్రదదృశే ధనాధ్యక్షో గదాధరః |
శుక్రప్రాప్తపదాభ్యాం చ పద్మశంఖసమావృతః || 7.15.16 ||

స దృష్ట్వా భ్రాతరం సంఖ్యే శాపాద్ విభ్రష్టగౌరవం |
ఉవాచ వచనం ధీమాన్ యుక్తం పైతామహే కులే || 7.15.17 ||

యన్మయా వార్యమాణస్త్యం నావగచ్ఛసి దుర్మతే |
పశ్చాదస్య ఫలం ప్రాప్య జ్ఞాస్యసే నిరయం గతః || 7.15.18 ||

యో హి మోహాద్ విషం పీత్వా నావగచ్ఛతి దుర్మతిః |
స తస్య పరిణామాంతే జానీతే కర్మణః ఫలం || 7.15.19 ||

దైవతాని న నందంతి ధర్మయుక్తేన కేనచిత్ |
యేన త్వమీదృశం భావం నీతస్తచ్చ న బుద్ధ్యసే || 7.15.20 ||

మాతరం పితరం విప్రమాచార్యం చావమన్యతే |
స పశ్యతి ఫలం తస్య ప్రేతరాజవశం గతః || 7.15.21 ||

అద్రువే హి శరీరే యో న కరోతి తపోఽర్జనం |
స పశ్చాత్ తప్యతే మూఢో మృతో గత్వాఽఽత్మనో గతిం || 7.15.22 ||

ధర్మాద్ రాజ్యం ధనం సౌఖ్యమధర్మాద్ దుఃఖమేవ చ |
తస్మాద్ ధర్మం సుఖార్థాయ కుర్యాత్ పాపం విసర్జయేత్ || 7.15.23 ||

పాపస్య హి ఫలం దుఃఖం తద్ భోక్తవ్యమిహాత్మనా |
తస్మాదాత్మాపఘాతార్థం మూఢః పాపం కరిష్యతి || 7.15.24 ||

కస్యచిన్న హి దుర్బుద్ధేశ్చందతో జాయతే మతిః |
యాదృశం కురుతే కర్మ తాదృశం ఫలమశ్నుతే || 7.15.25 ||

ఋద్ధిం రూపం బలం పుత్రాన్ విత్తం శూరత్వమేవ చ |
ప్రాప్నువంతి నరా లోకే నిర్జితం పుణ్యకర్మభిః || 7.15.26 ||

ఏవం నిరయగామీ త్వం యస్య తే మతిరీదృశీ |
న త్వాం సమభిభాషిష్యేఽసద్వృత్తేష్యేవ నిర్ణయః || 7.15.27 ||

ఏవముక్తాస్తతస్తేన తస్యామాత్యాః సమాహతాః |
మారీచప్రముఖాః సర్వే విముఖా విప్రదుద్రువుః || 7.15.28 ||

తతస్తేన దశగ్రీవో యక్షేంద్రేణ మహాత్మనా |
గదయాభిహతో మూర్ధ్ని న చ స్థానాత్ ప్రకంపితః || 7.15.29 ||

తతస్తౌ రామ నిఘ్నంతౌ తదాన్యోన్యం మహామృధే |
న విహ్వలౌ న చ శ్రాంతౌ తావుభౌ యక్షరాక్షసౌ || 7.15.30 ||

ఆగ్నేయమస్త్రం తస్మై స ముమోచ ధనదస్తదా |
రాక్షసేంద్రో వారుణేన తదస్త్రం ప్రత్యవారయత్ || 7.15.31 ||

తతో మాయాం ప్రవిష్టోఽసౌ రాక్షసీం రాక్షసేశ్వరః |
రూపాణాం శతసాహస్రం వినాశాయ చకార చ || 7.15.32 ||

వ్యాఘ్రౌ వరాహో జీమూతః పర్వతః సాగరో ద్రుమః |
యక్షో దైత్యస్వరూపీ చ సోఽదృశ్యత దశాననః || 7.15.33 ||

బహూని చ కరోతి స్మ దృశ్యంతే న త్వసౌ తతః |
ప్రతిగృహ్య తతో రామ మహదస్త్రం దశాననః || 7.15.34 ||

జఘాన మూర్ధ్ని ధనదం వ్యావిధ్య మహతీం గదాం |
ఏవం స తేనాభిహతో విహ్వలః శోణితోక్షితః || 7.15.35 ||

కృత్తమూల ఇవాశోకో నిపపాత ధనాధిపః |
తతః పద్మాదిభిస్తత్ర నిధిభిః స తదా వృతః || 7.15.36 ||

ధనదోఽఛ్వాసితస్తైస్తు వనమానీయ నందనం |
నిర్జిత్య రాక్షసేంద్రస్తం ధనదం హృష్టమానసః || 7.15.37 ||

పుష్పకం తస్య జగ్రాహ విమానం జయలక్షణం |
కాంచనస్తంభసంవీతం వైదూర్యమణితోరణం || 7.15.38 ||

ముక్తాజాలప్రతిచ్ఛన్నం సర్వకాలఫలద్రుమం |
మనోజవం కామగమం కామరూపం విహంగమం || 7.15.39 ||

మణికాంచనసోపానం తప్తకాంచనవేదికం |
దేవోపవాహ్యమక్షయ్యం సదా దృష్టిమనఃసుఖం || 7.15.40 ||

బహ్వశ్చర్యం భక్తిచిత్రం బ్రహ్మణా పరినిర్మితం |
నిర్మితం సర్వకామైస్తు మనోహరమనుత్తమం || 7.15.41 ||

న తు శీతం న చోష్ణం చ సర్వర్తుసుఖదం శుభం |
స తం రాజా సమారుహ్య కామగం వీర్యనిర్జితం || 7.15.42 ||

జితం త్రిభువనం మేనే దర్పితేకాత్ సుదుర్మతిః |
జిత్వా వైశ్రవణం దేవం కైలాసాత్ సమవాతరత్ || 7.15.43 ||

స తేజసా విపులమవాప్య తం జయం
ప్రతాపవాన్ విమలకిరీటహారవాన్ |
రరాజ వై పరమవిమానమాస్థితో
నిశాచరః సదసి గతో యథానలః || 7.15.44 ||

|| ఇత్యార్షే శ్రీమద్రామాయణే వాల్మీకీయే ఆదికావ్యే
ఉత్తరకాండే పంచదశః సర్గః ||